

мовчати / Упор. Василь Овсієнко, Людмила Огнева, Євген Фіалко, Євген Шаповалов. – Донецьк: Товариство ім. Олекси Тихого, 2009. – С. 8-23.

8. Несвіт С. Публіцистична діяльність О. Тихого і В. Стуса: порівняльний аспект [Електронний ресурс] / С. Несвіт/ // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – 2012. – Вип. 17. – Режим доступу:

file:///Users/citrus/Downloads/apulf_2012_17_22.pdf

*Примуш М. В.
(м. Вінниця)*

ІДЕОЛОГІЧНІ РЕАЛІЇ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ

Актуальність представленої теми дослідження полягає у тому, що сучасні політичні процеси, які відбуваються зараз в Україні, політологами, експертами та політиками характеризуються трьома ключовими процесами: по-перше, війна на Донбасі, по-друге, реформування всіх сфер життя суспільства й по-третє – євроінтеграційними процесами всіх сфер життя суспільства [1, с. 6–7]. Назване, також впливає на гасла, риторику, символи та ідеологічні принципи політичних партій. Вказане знаходить свій прояв у двох вимірах: внутрішньому (включення у партійні списки командирів добровольчих батальйонів зони АТО, активістів «Євромайдану», громадських діячів, що слугує фактором подальшої деполітизації партій);

та зовнішньому (включення в агітаційну роботу військової тематики, наприклад «Самопоміч», «Народний фронт») [2]. Назване розділення, на наш погляд, є умовним, оскільки процеси формування сучасної ідеології політичних партій в Україні ще триває, але разом з тим, є певні тенденції, вивченню яких й присвячено наше дослідження.

Розпочатий зі змінами виборчого законодавства 2002 року процес атомізації партійної системи призвів до значного рівня трансформаційного відхилення в розвитку України [3, с. 129]. Так, з того часу в нашій державі спостерігається подальше дроблення політичних сил на більш дрібні або з'являються політичні сили виключно під провладного лідера («Наша Україна» (2002), «Сильна Україна» (2010), «Фронт змін» (2014)), які через деякий час також атомізуються на більш дрібні в залежності від політичних обставин («Майдан», «Війна на Донбасі», «Наслідки режиму В. Януковича»). Вказані процеси у свою чергу відбуваються в умовах глибинних протиріч, політичних криз та соціального напруження в усіх сферах розвитку життя суспільства. Назване спонукає нас дещо відійти від класичного співставлення політичних ідеалів партій з основним змістом класичних та неоідеологій [4, с. 89–90]. Як неодноразово в українській політологічній думці зазначалося, партійний розвиток сучасної України рухається в напрямку деідеологізації й зменшення ролі суто ідеологічних сил [5, с. 20–21].

Дослідження ідеології політичних партій явище в політичній науці достатньо поширене й досліджується як політологами, так й науково-дослідними

інститутами і представниками громадянського суспільства [6, с. 610]. Користь наукових досліджень вказаних явищ полягає у необхідності визначити сучасний ідеологічний спектр політичних партій, що у свою чергу дає змогу змоделювати соціально-політичний і трансформаційний розвиток нашої держави [7, р. 35]. Також, специфікою дослідження ідеології українських політичних партій є її співставлення з класичним спектром політичних ідеологій – лібералізм, неолібералізм, консерватизм, неоконсерватизм, соціалізм, неосоціалізм та націоналізм [8, с. 368]. Але, таке розмежування в українській специфіці є неповним, оскільки в нашій державі одна й та ж сама політична сила в залежності від політичних і соціальних умов маневрує на сторону «радикального» чи «поміркованого» або взагалі повного відхилення від базових ідеологічних засад [9, с. 47–48].

На наш погляд, вказана логіка потребує й включення виховних та світоглядних позицій Олексія Тихого, який звертається до необхідності перегляду виховного процесу, а з ним – докорінної зміни всього політичного процесу, який необхідно наблизити до звичайного громадянина. Виховувати цінності патріотизму він пропонує не на радикальних правих течіях, а на помірковану просвітизму (залучення педагогіки та виховних елементів культури) [10].

Сутність ідеї за сучасних умов зводяться лише до логічного протиставлення базових ідеологій з їх практичною реалізацією в нашій державі. На наш погляд, при дослідженні української специфіки ідеологічних засад варто розуміти той факт, що вона «де-юре» виступає системою моральних, етичних,

культурних, політичних та соціальних ідеалів, а «де-факто» набором популістичних гасел, рішень й стереотипів. У цьому відношенні, на наш погляд, необхідно виділити три фундаментальні вектори розвитку ідеології українських партій на сучасному етапі, а саме: ідеологія влади, «гібридна» ідеологія та неокласична. Вказане розділення стає можливим завдяки дослідженням українських фахівців з політичних партій, які виділили феномен «партії влади», «гібридизації ідеології» та класичних ідеологічних принципів в умовах України. Розглянемо названі аспекти більш детально.

Таким чином, підсумовуючи результати дослідження ми дійшли наступних висновків. По-перше, сучасний партійно-ідеологічний спектр українських політичних сил залишається невизначеним, наповненим протиріччями і конфліктами, що сприяє поглибленню існуючої політичної кризи. По-друге, в Україні при збереженні попиту на ідеологічні політичні сили (зокрема «лівих» та «націоналістів») спостерігається тенденція їх політичного відходу від влади, що слугує фактором так званого розчарування населення в своїх лідерах. По-третє, ідеологія політичних партій України на сучасному етапі їх розвитку характеризується подальшою гібридизацією, посиленням тенденцій «ідеології сьогоднішнього дня», що є фактором поглиблення атомізації партійної системи нашої держави з подальшим дробленням політичних сил на більш дрібні зі збереженням авторитетної ролі лідера партії, тому вчення Олексія Тихого про зміну виховного процесу мають стати фундаментальним ключем формування сучасних українських партій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лановенко О. Будь-яке суспільне відродження починається з формування нової ідеології // Віче. – 2000. – № 3 (96). – С. 3–9.

2. Руснак Б. Особливості проведення позачергових виборів народних депутатів 26 жовтня 2014 року // Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukovadumka/329/>

3. Заблоцький В. П. Соціальні функції ідеології (аспект суспільних трансформацій) // Проблеми розвитку соціологічної теорії: Наукові доповіді і повідомлення першої Всеукраїнської соціологічної конференції / Соціологічна асоціація України, Інститут соціології НАН України; М. О. Шульга (наук. ред.) та ін. – К., 2001. – С.128 – 132;

4. Хабермас Ю. Техника и наука как «идеология». – М.: Праксис. – 2007. – 208 с.

5. Примуш М. В. Ідеологія й утопія // Трибуна. – 2005. – № 1–2. – С.20–21.

6. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи /За ред. В. С. Крисаченка. – К., 2003. – С. 606–613.

7. Head B. Ideology and Social Science: Destutt de Tracy and French Liberalism (Dordrecht, M. Nijhoff; Boston, Hingham, MA, 1985. – 235 p.

8. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій та партійних систем: Навчальний посібник. – Львів: Тріада плюс. – 2004. – 528 с.

9. Недюха М., Михайлич О. Ідеологія як критерій класифікації політичних партій // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2(17). – С. 45–53.

10. Олекса Тихий Пам'ятайте Нагірну проповідь... [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://gartnacij.16mb.com/nomer4/>

*Романько В. І.
(м. Слов'янськ)*

**ВШАНУВАННЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ КРАЄЗНАВЦЯМИ ДОНЕЧЧИНИ
ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ПОВЕРНЕННЯ
ДО ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ
ЗЕМЛЯКІВ-ДОНБАСІВЦІВ
(на прикладі життя і творчості Михайла Петренка)**

Питання увічнення пам'яті відомих людей завжди були актуальними у різні часи. Уведення імені відомої людини – громадського діяча, науковця, письменника – в історичні чи літературні енциклопедії, перевидання його праць, відкриття меморіальних дощок чи пам'ятників, увічнення імені у назвах вулиць, бібліотек тощо – ці та інші форми вшанування пам'яті свідчать про те, що нащадки віддають данину пошани людині за його вагомий внесок у розвиток суспільства, а його життя є прикладом для наступних поколінь.

Довгий час наші попередники рідко зверталися до питання увічнення пам'яті земляків-донбасівців, особливо тих, хто творив українську культуру, боровся